

پارک های فناوری

■ هدف اصلی هر پارک فناوری چیست؟

هدف از تشکیل پارک فناوری افزایش تعداد شرکت های کوچک و متوسط دانش محور و کارآفرین است که به عنوان پشتوانه بخش خصوصی، برای کمک به تنوع اقتصادی، فعالیت می کنند. ممکن است کشورهایی که تجربه چندانی در زمینه فناوری ندارند، از

پارک های فناوری به منظور جذب سرمایه گذاری خارجی برای ایجاد شغل و همچنین افزایش درآمدهای مالیاتی استفاده کنند.

■ جایگاه پارک علم و فناوری

امروزه پارک های علم و فناوری نقش بسیاری در پیشبرد اقتصاد جهان ایفا می کنند. علاوه بر ایجاد امکان فعالیت شرکت های کوچک و متوسط دانش محور و کارآفرین در یک محیط اقتصادی، بستر لازم را برای انتقال و توسعه فناوری، تولید با ارزش افزوده بالا، جذب سرمایه گذاری خارجی و ورود

نوآوری در آموزش

دارد. اما پارک های فناوری معمولاً در مجاورت قطب های صنعتی ایجاد می شوند و با نیت گسترش ارتباطات تحقیقاتی صنایع موجود در منطقه با واحدهای تحقیقاتی و دانشگاه های منطقه شکل می گیرند. هم اکنون ۲۵ پارک علم و فناوری در ایران احداث شده و در حال فعالیت است.

«پارک فناوری پردیس» یکی از پارک های مهم فناوری در ایران است. از آنجا که بخشی از فعالیت این نوع پارک ها به کودکان و نوجوانان معطوف است، ضروری است هر کدام از ما با فعالیت آن ها، اهداف و امکاناتشان آشنا شویم.

در یک تعریف کلی، «پارک علم و فناوری» سازمانی است که با هدف افزایش ثروت در جامعه، توسط متخصصان حرفه ای مدیریت می شود و جریان دانش و فناوری را میان دانشگاه ها، مؤسسات تحقیق و توسعه، شرکت های خصوصی و بازار به جریان می اندازد. در این گونه پارک ها، واحدهای تحقیقاتی مستقل یا وابسته به

سازمان ها و صنایع گردهم می آیند تا به خلاقیت و نوآوری بپردازند.

سابقه احداث این پارک ها به دهه ۱۹۵۰ در آمریکا برمی گردد. پس از آن کشورهای اروپایی نیز اقدام به ساخت چنین پارک هایی کردند و این ضرورت تا آنجا پیش رفت که هم اکنون در اکثر کشورها پارک های علم و فناوری یا پارک های مستقل، علمی یا فناوری، مشغول به فعالیت هستند. در واقع، پارک های علمی را معمولاً دانشگاه ها در فضای مناسبی در مجاورت دانشگاه ایجاد می کنند و همکاری متقابلی بین صاحبان صنایع مستقر در پارک ها و دانشگاه ها وجود

«IASP»
شبکه‌ای
بین‌المللی
است متشکل
از متخصصان و
سازمان‌هایی که
از طریق آن در
زمینه فعالیت
پارک‌های علمی
و تحقیقاتی و
موضوعات مرتبط
با هم تبادل
اطلاعات دارند

مشاوران و تصمیم‌گیرندگان را گرد هم می‌آورد. انجمن علمی پارک‌های علمی قادر است دانش فنی در زمینه‌های مرتبط با مدیریت نوآوری، انتقال فناوری و تجاری‌سازی، مدیریت پارک‌های علمی و فناوری و پروژه‌های علمی مراکز رشد را در اختیار همگان قرار دهد. از اهداف اصلی IASP می‌توان به این موارد اشاره کرد: تسهیل در برقراری روابط شخصی بین متخصصان در سراسر جهان با استفاده از نظام شبکه‌بندی، کمک به ایجاد پارک‌های علمی، پارک‌های فناوری و توسعه پروژه‌های جدید، حمایت از فعالیت‌ها و رشد و پیشرفت اعضا با نگرش ارائه خدمات ارزش افزوده و بالاخره حضور فعال در سازمان‌های معتبری از قبیل «UNIDB» و «UNO»^۱ و روابط بین‌المللی ممتاز و برگزیده.

پارک فناوری پردیس

پارک فناوری پردیس با مسئولیت معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری در ۲۰ کیلومتری شمال‌شرق تهران واقع شده است. پردیس نوآوری (فاز یک) به مساحت

- ایجاد بستر مناسب برای فعالیت واحدهای تحقیق و توسعه دولتی و غیردولتی در پارک؛
- ایجاد بستر مناسب برای حضور و همکاری واحدهای فناوری خارجی در پارک برای توسعه فناوری شرکت‌های بومی؛
- ایجاد بستر مناسب برای فعالیت مشترک واحدهای فناوری داخلی و خارجی؛
- تشویق پژوهش با هدف توسعه محصولات، فرایندها و دستیابی به فناوری.

انجمن بین‌المللی پارک‌های علمی IASP چیست؟

«IASP»^۱ شبکه‌ای بین‌المللی است متشکل از متخصصان و سازمان‌هایی که از طریق آن در زمینه فعالیت پارک‌های علمی و تحقیقاتی و موضوعات مرتبط با هم تبادل اطلاعات دارند و جلسات گوناگون برگزار می‌کنند؛ IASP یک انجمن بین‌المللی غیرانتفاعی است که پارک‌های علم و فناوری موجود و در حال ایجاد، دانشگاه‌ها و مؤسسات تحقیقاتی، پروژه‌های در حال رشد،

کارآفرینان و واحدهای صنعتی به بازارهای جهانی فراهم می‌کنند.

وظایف پارک‌های علم و فناوری

- کمک به ارتقای دانش فنی واحدهای فناوری به منظور رقابت در عرصه جهانی؛
- سازمان‌دهی ارائه خدمات مؤثر و مورد نیاز به واحدهای فناوری به منظور کمک به رشد آن‌ها؛
- سازمان‌دهی توانایی‌ها و امکانات موجود در منطقه برای ایجاد پیوند بین امکانات و منابع دانشگاه‌ها و مراکز علمی، فناوری و صنعتی منطقه و توانایی‌های واحدهای فناوری به منظور کمک به رشد آن‌ها؛
- سازمان‌دهی توانایی‌ها و امکانات موجود در منطقه برای ایجاد پیوند بین امکانات و منابع دانشگاه‌ها و مراکز علمی، فناوری و صنعتی منطقه و توانایی‌های واحدهای فناوری؛
- ایجاد فضای مناسب فعالیت علمی و مهندسی برای جذب دانشمندان و متخصصان داخل و خارج از کشور؛

یکی از بخش‌های مهم این گونه پارک‌ها تولیداتی است که برای کودکان و نوجوانان مهیا شده است. در این پارک‌ها شرکت‌هایی فعال اند که دست به تولید و طراحی ابزارهای کمک آموزشی می‌زنند

۲۰ هکتار و پردیس دانش (فاز دو) به مساحت ۱۸ هکتار و پردیس‌های هم‌افزایی، خلاقیت، تحول، توسعه، کارآفرینی، بهره‌وری و... که فضای توسعه آتی پارک را شکل خواهند داد، در مراحل بعد قرار دارند.

این پارک به‌عنوان مهم‌ترین و نزدیک‌ترین پارک فناوری به مراکز علمی، سیاسی و اقتصادی کشور، در شاهره اصلی فیبر نوری جنوب-شمال و مراکز تحقیقاتی و علمی و دانشگاهی معتبر بین‌المللی، موقعیتی ممتاز و منحصر به فرد برای تجاری‌سازی نتایج تحقیقات و تحقق ارتباط بخش‌های تحقیقاتی، تولیدی و خدماتی در منطقه خاورمیانه و کشورهای آکود دارد و قادر است زمینه رشد شرکت‌های متکی بر دانش و نوآوری را از طریق ارائه خدمات با ارزش افزوده بالا به وسیله تقویت قدرت رقابت شرکت‌ها، مراکز رشد، فرایندهای زایشی و نیروی کارآمد و متخصص فراهم آورد. این پارک در مقایسه با سایر پارک‌ها و قطب‌های تحقیقاتی- پژوهشی منطقه برای تبدیل شدن به یک منطقه بزرگ فعالیت‌های اقتصادی و تحقیقاتی و علمی مزیت‌های نسبی و قانونی بیشتری دارد. در این راستا، زمینه‌های لازم برای پیوند با بازارهای بالفعل و بالقوه جهان و گسترش آن از طریق فن‌بازار بین‌المللی کشور را دارد. این پارک از نظر غالب مزایا و امتیازات ویژه، فرصت‌های جذب دانش فنی نوین و سرمایه‌گذاری مناسب را در این مرکز فراهم کرده است و با توجه به استقرار آن در قلب مراکز تحقیقاتی، علمی و دانشگاه‌های معتبر (و نزدیکی به دو منطقه صنعتی خرم‌دشت و فیروزکوه با امکانات ویژه برای تولید صنعتی) و نیروی

انسانی متخصص ارزان و فراوان، محیطی مناسب برای استقرار و حضور حرفه‌ای شرکت‌های فناوری کوچک و متوسط، واحدهای تحقیق و توسعه صنایع و مؤسسات پژوهشی و تحقیقاتی فراهم آورده است.

■ برخی از اهداف و برنامه‌های کلی پارک فناوری پردیس

- تجاری‌سازی نتایج تحقیقات و تحقق ارتباط بخش‌های تحقیقاتی و تولیدی و خدماتی کشور، به‌منظور رشد و توسعه اقتصادی و فنی، افزایش فرصت‌های شغلی تخصصی، جذب و توسعه فناوری، ایده‌پردازی، بالابردن سطح مهارت‌های مدیریت، ارتقای کیفیت تولیدات داخلی و افزایش توان صادراتی کشور در امور خدماتی، تحقیقاتی و تولیدی مبتنی بر فناوری پیشرفته؛
- تسریع روند تبادل دانش فنی و فناوری‌های نوین و برتر بین داخل و خارج از کشور؛
- حمایت از توسعه شرکت‌های کوچک و متوسط فناور و نوآور با هدف توسعه صنایع نوین و کارآفرینی؛
- حمایت از همکاری‌های بین‌المللی و استفاده از تجربه‌های جهانی به‌منظور زمینه‌سازی برای حضور مؤثر شرکت‌ها در بازارهای جهانی؛
- بهره‌گیری مطلوب و استفاده از تمامی ظرفیت‌های موجود در دستگاه‌های دولتی، عمومی و خصوصی کشور برای کمک به شرکت‌های فناور به‌منظور توسعه و دستیابی به بازارهای جهانی؛
- برنامه‌ریزی و تدارک شرایط لازم برای انجام ملاقات‌ها و برگزاری جلسات با مراکز تحقیقاتی علمی و

دانشگاهی و سازمان‌ها و مؤسسات صنعتی و تولیدی؛

- فراهم کردن زمینه‌های لازم برای آشنایی صاحبان ایده و فناوری با سرمایه‌گذاران، برای تسهیل روند تجاری‌سازی نتایج تحقیقات از طریق فن‌بازار؛
- ایجاد ارتباط مستقیم و تنگاتنگ با دیگر پارک‌های فناوری دنیا با هدف ایجاد جریان سیال اطلاعات؛
- فراهم کردن بسترهای لازم برای تبادل فناوری، از جمله تدوین نظام‌های ارزش‌گذاری فناوری، استانداردسازی، ارائه خدمات مشاوره در خصوص مالکیت فکری، تدوین دانش فنی، تأمین مالی و مواردی از این دست؛
- ارتقای فرهنگ نوآوری و رقابت سازنده میان شرکت‌های حاضر در پارک و مؤسسه‌های متکی بر علم و دانش.

■ ضرورت آشنایی فعالان آموزشی با پارک‌های فناوری

یکی از بخش‌های مهم این‌گونه پارک‌ها تولیداتی است که برای کودکان و نوجوانان مهیا شده است. در این پارک‌ها شرکت‌هایی فعال اند که دست به تولید و طراحی ابزارهای کمک آموزشی می‌زنند. همان‌طور که در عکس‌ها مشاهده می‌کنید، این ابزارها در آموزشگاه‌ها و مدارس قابل استفاده‌اند.

پی‌نوشت

1. IASP: International Association of Scientific Parks
2. United Nation Organization

پارک فناوری پردیس:
<http://www.techpark.ir/>